

Arstide liit – kutseliit või ametiühing?

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Enam kui saja aasta eest tärkas kubermangulinnas Tallinnas töötavatel eesti soost arstidel idee luua organiseeritud eesti arstikond, et aidata kaasa rahva tervishoiutaseme tõstmisele ja väljendada seltsi kaudu arstide ühiseid arvamusi. See idee on olnud kõikide Eesti arstide organisatsioonide aluseks, alates Põhja-Balti Arstide Seltsist ja lõpetades Eesti Arstide Liiduga.

Arstide ühenduste eesmärgiks on alati olnud ka arstide huvide kaitsmine. 1920. aastatel lahendas Eesti Arstideseltside Liit pidevalt arstide ja haigekassade vahelisi probleeme, seistes arstide majandusliku olukorra paranemise eest. Tänapäevaste arstide liit peab kollektiivlepingu läbirääkimisi riigi- ja haiglajuhtidega. Kutseliiduna taotleme tervisesüsteemi rahastamise suurendamist ja püüame parandada arstiabi kvaliteeti, et patsiente paremini ravida. Kuid lisaraha tervishoius annab võimaluse arstide palgatõusuks ja ravikvaliteedi paranemise eelduseks on ka head töötingimused ja piisav täienduskoostus. Mine võta siis kinni, kas nende eesmärkide nimel tegutseb kutseliit või ametiühing.

Peamiseks ametiühinguliseks funktsiooniks on oma liikmete esindamine ja nende eest seismine töösuhetes, olgu siis tööandja kabinetis või läbirääkimiste laua taga, ja kui

vaja, kas või kohtus. Ka siin peab arstide liit olema ühtne. Mingeid liikmeksoleku kitsendusi meil pole, kuid soov olla korraka nii töötaja kui ka tööandja nahas viib enamasti huvide konfliktini. Kui arstide liidu liige karjääriredelil edenedes ühel heal päeval ise tööandjaks saab, võiks olukorra lahenduseks olla arenenud riikides levinud tava peatada sellisel juhul oma tegevus ametiühingus.

Kutseliidu ja ametiühingu rolli vahele selget piiri tõmmata ei saa ja polegi vaja. Nii kutsetegevuse arendamisel kui ka arstide huvide kaitsmisel on ühiseks sihiks arstikutse väärtustamine. Väljendugu see väärtus siis teadmistes, oskustes ja harituses ning heades ravitulemustes või kõrges ühiskondlikus positsioonis ja kaaskodanike suhtumises.

Arsti-patsiendi suhe ei tohi taanduda kliendisuhteks ja arstid lasta end suruda pelgalt teenuse osutajateks, kellel pole võimalik tervishoiupoliitika kaasa rääkida. Kuigi poliitikut eelistaksid arstiabi korraldamisel lähtuda vaid majanduslikust tasuvusest ja eelarve tasakaalust, jättes tähelepanuta asjatundjate seisukohad, on arstide liit jätkuvalt see ühendus, mille kaudu arstikond oma ühised arvamused välja öelda saab. Ka siis, kui mõni minister neid ütlemissi ebaetelisteks peab.

eal@arstideliit.ee